

Tiit Sepa

VANA HENRI LOOD

ehk PIKK-PIKK SUVEVAHEAEG

Kuidas Henri väikesesse alevisse elama kolis

Maja Eha tänavas varjuliste kastanite all seisis juba mitu aastat tühjana. Eelmine pererahvas oli linna kolinud ja maja seni suvekoduna alles hoidnud. Nüüd olid nad otsustanud selle rohelise plekk-katuse ja suurte aken-dega kahekordse maja maha müüa. Lõpuks leidis ka korralik ostja ja nii saigi maja endale uue omaniku.

"Küll oleks tore, kui siia koliks mõni asjalik ja töökas inimene, kes lootusetult rohtukasvanud aia korda teeks," rääkisid naabrid omavahel.

"Muidugi oleks tore, kui meie naabriks saaks mõni korralik inimene, sest igasugu kaake on juba selletagi küllalt," oli Aksel nõus. Ta elas koos naise Miinaga otse tühjaks jäänud rohelise katusega maja kõrval ja loomulikult olid nad huvitatud, et keegi nende rahu ülearu ei segaks. Nad olid juba eakad inimesed, vanapaar, kes hoolitses oma suure aia eest. Kui Akslit eriti ei häirinudki, et nende elamise kõrval selline rohtukasvanud krunt asus, siis Miina hoolika pere-naisena oli väga nõrdinud.

"Kohe, kui keegi siia kolib, ütlen talle, et ta oma muru ära pügaks," sõnas ta ja läks torisedes toimetusi tegema. Tegelikult oligi asi nii, et ta vaid näis pisut pahur olevat, kuid tegelikult oli memm väga hea ja hella südamega. Ometi kartis ta seda välja näidata, otsekui viiks

Vana Henri lood

siis keegi tema hingest tükikese endaga kaasa. Nüüd ootas vana naine külla tütrepoega ja sellepärast tahtis vanaema, et kõik oleks kõige paremas korras. Ka naabrite juures.

Ühel ilusal juunikuu päeval sõitis rohelise plekk-katusega maja ette pikk auto mööblikoormaga. Sõiduk manööverdas aeglaselt hoovi ja jäi seal ägisedes seisma. Kabiinist hüppas välja põetud habeme ja hallide juustega lühemat kasvu vanamees ja läks maja juurde. Krõpsti! keeras ta ukse lahti ja astus tuppa. Tundus, et uus omanik oligi viimaks pärale jõudnud.

Miina küpsetas oma hubases köögis kooki. Aksel oli linna sõitnud ja nüüd ootas Miina, millal mees koju jõuab. Ta nägi, kuidas auto saabub. Kiiresti rapsis ta käed jahust puhtaks ja läks õue asja kaema. Loomulikult lootis naine uue naabriga jutule saada, et talle vanaperenaiselikult kasulikke õpetusi jagada. Ta oli elukogenud naine ja teadis, kuidas majapidamist korraldada. Kindlasti on uus naaber tänulik Miina koolituse eest. Eriti veel siis, kui tegemist on linnainimesega. Varsti tuligi vanamees toast välja. Ta läks auto juurde, tõstis osavalt raske kapi selga ja läks sellega tagasi toa poole. Ajuti näis, justkui oleksid kapi jalad all ja ta koperdaks omasoodu. Igatahes jõudu näis vanamehel küllaga olevat.

"Kas raske ei ole?" küsis Miina, kui vanamees õue uue mööblitüki järele tuli.

"Eks ta ole, aga keegi peab ka selle töö ära tegema," kostis vanamees ja vinnas uue mööblitüki selga. Ta naeratas Miinale sõbralikult ja ütles: "Liigne koli on küll nuhtluseks, aga eks sedagi peab olema. Muidu on tänapäeva inimesel võimatu elada. Inimese eksistents nõuab heidonistlikku mugavust, sest oleme sellega harjunud. Elus püsimiseks on aga õige vähe vaja."

"Võimalik, võimalik," pomises Miina. Selle jutu peale ei osanud ta küll enam midagi õpetlikku öelda. Ta kehtas nõutult õlgu ja läks kööki tagasi. Kook hakkas küpseks saama ja nüüd oli vaja küpsetis ahjust välja võtta.

Tiit Sepa

Vanamees tassis mööbli tuppa ja maksis autojuhile arve ära. Veok sõitis minema ja naaberaias oli kõik sama vaikne kui ennegi. Näis, nagu ei oleks keegi rohelise plekk-katusega majja kolinudki, kui ainult rohu sees poleks olnud sügavaid autorattajälgi, mis saabunud koor-mat meenutas.

Aksel tuli koju alles õhtul. Ta oli linnas käinud ja nüüd sõitis ta aeglaselt oma punase Fordiga hoovi. Varsti tuli ta tuppa ja koos temaga ka viieteist-aastane tütrepoeg Kalle. Poisi järel linnas oligi mees käinud.

"Oi, tere, Kalle!" rõõmustas Miina ja kallistas lapselast. Kiiresti võttis ta ahjust sooja koogi ja pani selle lauale. Siis lükkas ta lahti köögiakna. Koos aias kasvavate sirelite lõhnaga hoovas kööki ka magus lillelõhn, mis segunes värselt küpsetatud rabarbrikoogi mõnusa aroomiga. Kallele oli lõhn juba varasest lapsepõlvest tuttav. Ta teadis, et mem-mele meeldis vaaritada ja seda aroomi kandis ta alati endaga kaasas. Koogi ja taina lõhna. Pealegi oli aias veel tärkava suve ja õites puude hõngu.

"Tule istu lauda, Kalleke," kutsus vanaema, nagu räägiks ta titaga, kuid Kalle oli memme nunnutamise harjunud. Muidugi võiks vana-ema pisut viisakamalt käituda noormehega, kes lõpetas kaheksanda klassi, tundis suurepäraselt arvutit ja oli edukas sportlane, aga sääranee vanaema kord oli. Vahel käitus ta nii, nagu oleks Kalle alles mähk-metes ja tahaks pidevalt lutti imeda. Vanaema ei suutnud leppida, et lapsed suureks kasvavad ja neist iseseisvad inimesed saavad.

"Meile kolis uus naaber," ütles vanaema, kui pere juba lauas istus ja kooki sõi. "Selline natuke imelik mees teine."

"Miks imelik?" imestas Aksel. "Tema nimi on Henri. Ta on endine meremees, kes müüs oma korteri linnas ära ja tahtis nüüd maale elama tulla. Lapsi tal ei ole ja naine on juba mitu aastat surnud," rääkis mees.

"Huvitav, kust sina seda kõike tead?" imestas vanaema irooniliselt.

"Lihtsalt tean," pomises Aksel ja kallask endale teed. Ta jättis üt-lemata, et oli täna linnas juhuslikult endisi naabreid kohanud ja need olidki talle uuest elanikust nii põhjalikult pajatanud. Veel olid nad

Vana Henri lood

lisanud, et vanahärra oli ka üsna andekas kunstnik, kuid vaevalt see asjaolu enam Miinat huvitas. Kujutavast kunstist oli vanaema üsna kaugel, tema maailm koosnes enamasti maisematest asjadest. Igatahes oli Kalle suveks maale tulnud ja vanaema oli teda kogu pika talve oodanud. Muidugi oli Kalle vanavanematel ka jõulude ajal külas käinud, kuid see ei olnud midagi selle kõrval, kui poiss suvi läbi nende juures elab. Nüüd oli aga suvevaheaeg maal kindel, sest Kalle ema oli Inglismaale tööle sõitnud ja kelle juurde poiss suveks ikka läheb kui mitte oma vanavanemate. Isa Kallel polnud. Ema oli temast väga vähe rääkinud. Küllap oli neil omavahel mingisugune pahandus juhtunud, kuid see ei olnud enam Kalle asi. Tema armastas oma habrast ema sellisena, nagu ta oli. Tumedasilmne ja pikka kasvu sale naine. Geeniteadlane, kes töötas muteerunud geenide taastootmise kallal.

Järgmisel päeval olid Miina ja Aksel juba varakult üleval ja toimetasid õues. Päike säras taevas ja tema soojus paitas maapinda. Lausa muinasjutuline idüll kaunil hommikul, kui pole enam tarvis kooli minna. Kalle alles magas ja vanavanemad ei kiirustanud teda äratama. Poiss oli eile kaua üleval olnud ja emale mõelnud. Kalle ei häbenenud seda tunnistada, et tundis temast puudust. Pealegi oli koolivaheaeg tühi ja sisutu ning palju meelsamini oleks ta sõitnud koos emaga Inglismaale. Isegi linnas oleks tal vist huvitavam olnud, sest seal oli suurem osa ta sõpru ja koolikaaslast. Alevis võis loota ainult Otile, kes varsti Soomest tagasi tuleb. Aga midagi pole parata. Emaga ta kaasa minna ei saanud. Linnas ta üksinda elada ei tohi, sest on alaealine ja nüüd peabki ta siin kükitama. Vähemalt see on hea, et vanaema oskab võrratult süüa teha. Aga mida üldse tähendab alaealine? Kas on olemas inimest, kes on ülealaline? Tema kohta öeldakse vanur ja tal samasugused vabadused nagu teistel inimestel. Miks ei võiks siis anda noorukitele natuke vabamad käed? Ah?

“Huvitav, mida kavatseb too Henri oma aiaga ette võtta?” küsis vanaema porgandipeenart kõblates. Aksel seisis veidi kaugemal ja vaatas

Tiit Sepa

kastaneid tänava ääres. Võib-olla peaks neid veidi kärpima, et oksad elektriliinidesse ei tikuks.

"Miks sind tema aed nii hirmsasti ärritab? Küllap mees teab, mida ta oma valdustega teeb. Meisse see ei puutu," arvas Aksel.

Miina toetas ennast kõplavarre najale ja vaatas Henri elamise poole. Kõrgeks kasvanud sirelid varjasid maja, kuid ärklitoa suur aken ja roheline plekk-katus paistsid ikkagi nende aeda ära.

"Näed sa, päike juba kõrges taevas. Henri võiks välja tulla ja oma muru ära niita. Vaata, kui kole see on! Aga ei – mees magab ega tee sellest väljagi!"

"Ole nüüd mõistlik," noomis Aksel, "teine sai alles siia kolida ja tal on selle muru pügamisetagi palju tegemist. Las sätib enne elamise sisse, küll ta siis ka oma õue ilusaks teeb."

"Eks ta ole," kostis sirelite tagant Henri pisut karune hää. "Mis tähtsust on murul, kui kogu aed tahab pügada ja puud lõigata. Kõigepealt on ikka vaja maja seest korda teha ja alles siis vaatan, mis õuest saab."

Aksel hakkas naerma. Miina oli näost tulipunane ega osanud kusagile silmi peita. Vanaema ei tulnud selle pealegi, et Henri võib juba enne teda ärkvel olla ja metsistunud aias istuda.

Henrit ei häirinud naabrinaise arvamus tema aia ja töökuse kohta. Nüüd oli rohelise plekk-katusega maja tema kodu ja siin oli ta ise pere-mees. Kahju oli ainult, et ta naine Maige ei elanud nii kaua, et oleks saanud oma vanaduspäevad linnakärast eemal hubases majas veeta. Naine oli küll aiapidamises saamatu, kuid ta ihkas kogu südamest oma nurgakest, kus saaks rahulikult elada. Maige ei tahtnud tuututavaid autosid akna all. Naine igatses vaid rahu ja vaikust.

Henri tõusis ja läks tuppa. Ta pani köögis teekannu tulele ja istus toolile. Kogu elamine oli segamini, sest mees polnud jõudnud veel mööblit paika panna. Sättimine võttis aega ja vahel võis minna isegi aastaid, enne kui uus kodu hubaseks muutub. Aga koduseks saab ta kindlasti. Selles Henri ei kahelnudki.